

นโยบายข้อ ๑๐

การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม
เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

นโยบายข้อ ๑๐

การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
และการรักษาสิ่งแวดล้อม
เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๑๐.๑ ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชายเลน และป่าชุมชน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง หดุดับการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างจริงจัง รวมถึงเร่งฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม แก้ไขกฎหมายป่าไม้ที่ซ้ำซ้อน เร่งคืนพื้นที่ป่าโดยการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าและสามารถทำกินได้อย่างเหมาะสม นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุกและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมบทบาทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๑๐.๒ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูกล้ำ และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใจเกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๑๐.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พิกน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๑๐.๔ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และคำนึงถึงคุณภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของภาคประชาชน จัดทำเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองบนพื้นฐานศักยภาพแร่ และมีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสม ดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดโดยใช้แผนทำการจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่ง (one marine chart) บริหารจัดการทรัพยากรแร่และแหล่งพลังงานในทะเล รวมทั้งมลพิษและขยะในทะเลให้มีประสิทธิภาพ จัดทำผังชายฝั่งและผังทะเลที่ชัดเจน และกำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่ รักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนและแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์หายาก

๑๐.๕ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดภัยของขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๑๐.๖ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม อาทิ การจัดการขยะหรือของเสีย เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการผลิตหรือบริโภคที่หลากหลายและทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๑๐.๗ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศ ราชสาขา และเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่าง ๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์ราชสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๑๐.๘ แก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการส่งเสริมและให้ความรู้ในการลดปริมาณขยะในภาคครัวเรือนและธุรกิจ การนำกลับมาใช้ซ้ำ การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณและต้นทุนในการจัดการขยะของเมือง และสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย รวมทั้งพัฒนาโรงงานกำจัดขยะและของเสียอันตรายที่ได้มาตรฐาน

๑. การปกป้อง รักษา พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๑.๑ การปกป้อง รักษา พื้นที่ทรัพยากรป่าไม้

๑.๑.๑ ดำเนินโครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่า โดยปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ พื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและการเสื่อมสภาพของป่า โดยเฉพาะในพื้นที่เขาสูงชัน ให้ครอบคลุมถึงป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน ป่าพรุ และที่ดินของรัฐประเภทอื่น ๆ โดยมีการปลูกป่าไปแล้ว จำนวน ๘๗๙,๓๐๙ ไร่ และจะดำเนินการต่อเนื่องอีก ๑.๘๗ ล้านไร่ นอกจากนี้ ได้เร่งรัดการป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน โดยกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกันการเกิดไฟป่า มาตรการปฏิบัติการควบคุมไฟป่า และมาตรการแก้ไขสถานการณ์รุนแรงสู่ภาวะปกติ ส่งผลให้จุดความร้อนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เกษตร และพื้นที่ชุมชนในภาพรวมทั้งประเทศลดลงถึงร้อยละ ๔๑

๑.๑.๒ หุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ได้จับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดเป็นขบวนการ กลุ่มนายทุน กลุ่มอิทธิพล ลาดตระเวนในบริเวณพื้นที่ล่อแหลมตามแนวเขตติดต่อยุทธศาสตร์ประเทศ จัดตั้งจุดตรวจและจุดสกัดเพื่อทำการตรวจค้นและจับกุมการล่าสัตว์ป่าผิดกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อดำเนินการเฝ้าระวังมิให้กระทำความผิด เร่งรัดการจับกุมผู้บุกรุกป่าไม้โดยจัดลำดับความเร่งด่วนกับผู้บุกรุกรายใหญ่เป็นลำดับแรก ควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด กรณีผู้บุกรุกรายใหม่เป็นประชาชนผู้ยากไร้ มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกินจะต้องดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป รวมทั้งให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารและประสานความร่วมมือกับสื่อมวลชนให้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารการป้องกันการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สังคมช่วยกันต่อต้านและหุดยั้งการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งประสานความร่วมมือจากภาคเอกชน ภาคประชาชน และกลุ่มจิตอาสาในการร่วมยับยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

๑.๑.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยจัดตั้งป่าหมู่บ้านเพิ่มขึ้นและมอบให้หมู่บ้านรับผิดชอบดูแล ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการจัดตั้งและดูแลป่าชุมชนให้ครบทุกแห่ง จัดตั้งอาสาสมัครในหมู่บ้านที่มีเขตติดต่อกับพื้นที่ป่าทำหน้าที่ดูแลรักษาป่าให้ครอบคลุมพื้นที่ป่า ตรวจสอบและติดตามโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้มั่นใจว่าการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าสภาพป่าไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ และหากพบว่ามีประเด็นปัญหาให้เร่งดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ป่าที่ปลูกเจริญเติบโตและฟื้นฟูป่าสภาพป่าธรรมชาติโดยเร็ว รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ ประชาชน และเอกชนในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและหมู่บ้าน นอกจากนี้ได้ดำเนินโครงการป่าในเมือง “สวนป่าประชารัฐ” ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานภายในสวนพฤกษศาสตร์และสวนรุกขชาติให้อยู่ในรูปแบบป่าในเมือง พร้อมทั้งร่วมมือกับท้องถิ่น/ชุมชนในการดำเนินการเพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้ที่ตั้งอยู่ในเมืองหรือใกล้เมือง เพื่อเพิ่มเป็นพื้นที่สาธารณะให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ/ออกกำลังกาย ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาทางธรรมชาติและแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศวิทยาป่าไม้ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรักษาพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองอย่างยั่งยืน

๑.๑.๔ ส่งเสริมให้คนอยู่กับป่าพึ่งพากันอย่างมีความสุข โดยสนับสนุนและขยายผลการดำเนินการพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ดูแลประชาชนและชุมชนในพื้นที่ป่าและพื้นที่รอบป่าให้มีพอกอยู่ พอกิน พอใช้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขเกื้อกูลกันระหว่างป่ากับคนอย่างยั่งยืน จัดทำโครงการเสริมรายได้ให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ป่าและพื้นที่รอบป่า เช่น โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ โครงการอุทยานแห่งชาติสีเขียว โครงการเส้นทางศึกษาธรรมชาติ โครงการพัฒนาชุมชนในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี และโครงการป่าสมุนไพรรวมทั้งนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาโครงสร้างความเป็นอยู่และรายได้ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยส่งเสริมให้มีวิสาหกิจชุมชนและระบบสหกรณ์ให้กับหมู่บ้านในพื้นที่ป่าและพื้นที่รอบป่า

๑.๑.๕ ดำเนินคดีการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ได้มีการดำเนินคดีบุกรุกป่าจำนวน ๑,๖๐๒ คดี จับกุมผู้ต้องหา ๓๔๐ คน เมื่อวันที่ ๑๙,๖๓๒.๔๙ ไร่ และคดีไม้ของกลาง จำนวนคดี ๑,๑๓๐ คดี จับกุมผู้ต้องหา ๖๔๘ คน

๑.๑.๖ ส่งเสริมและผลักดันให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่า เป็นไปตามมาตรฐานสากลภายใต้อนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน เนื้อที่ ๒,๕๕๕,๘๗๕ ไร่ ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งถิ่นอาศัยที่สำคัญของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่เสี่ยงสูญพันธุ์และถูกคุกคาม เช่น จระเข้ดำจืด ช้างป่า และเสือโคร่ง ทำให้คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติให้กลุ่มป่าแก่งกระจานได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ แห่งที่ ๓ ของประเทศไทย และนำเสนอพื้นที่ดอยเชียงดาว ขนาดเนื้อที่ ๕๓๖,๙๓๑ ไร่ ซึ่งมีเอกลักษณ์สำคัญ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศเขาหินปูน สังคมพืชแบบกึ่งอัลไพน์ มีชนิดพันธุ์สัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ เช่น เลียงผา กวางผา รวมถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งต่างมีความผูกพันกับดอยหลวงเชียงดาว จนได้รับการประกาศรับรองโดยองค์การยูเนสโก ให้เป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล นอกจากนี้ แหล่งอนุรักษ์ทะเลอันดามัน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ทั้งทางบกและทางทะเลรวม ๗๒๔,๓๗๕ ไร่ ได้ถูกบรรจุเข้าสู่บัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก เพื่อผลักดันให้ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติต่อไป

๑.๒ การอนุรักษ์และบริหารจัดการสัตว์ป่า

๑.๒.๑ แก้ไขปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่ โดยจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ และแหล่งอาหาร ด้วยการปลูกพืชที่เป็นอาหารช้าง/สัตว์ป่า ๑๘,๔๗๘ ไร่ พุงหญ้า ๓๙,๖๑๐ ไร่ และปรับปรุงแหล่งน้ำ จำนวน ๗๓๗ แห่ง ฝายชะลอน้ำ จำนวน ๑๐๙ ฝาย ทำโป่งเทียม จำนวน ๓,๓๐๘ แห่ง สนับสนุนการสร้างคูกันช้าง ๖๔๗ กิโลเมตร สร้างรั้วไฟฟ้า ๑๑๗ กิโลเมตร คอนกรีตกึ่งถาวร ๒๑๒.๒๖ กิโลเมตร รวมถึงสร้างเครือข่ายชุมชน เพื่อป้องกันเฝ้าระวังช้างป่า ๑๙๐ เครือข่าย และช่วยเหลือเยียวยาโดยกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่า แห่งประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๗.๒๙ ล้านบาท โดยการดำเนินการแก้ไขปัญหช้างป่าออกนอกพื้นที่ที่มีการดำเนินงาน ภายใต้โครงการพัชรสุธาชวนุรักษ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสาน รักษา และต่อยอดแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการแก้ไขปัญหช้างป่าออกนอกพื้นที่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่า

๑.๒.๒ จัดการความขัดแย้งระหว่างคนกับเสือโคร่ง โดยการบริหารจัดการความขัดแย้ง การจัดการปัญหาอย่างมีส่วนร่วม การจัดการข้อมูลและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ และการสร้างจิตสำนึก ของชุมชนในการอยู่ร่วมกับเสือโคร่ง

๑.๒.๓ แก้ไขปัญหาหาลิงในพื้นที่ชุมชน ได้ดำเนินการสำรวจประชากรลิงเพื่อเป็นฐานข้อมูล จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติในการจัดการปัญหาหาลิงเผยแพร่ให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปัญหาหาลิง ๕๑ จังหวัด จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม และทำหมันลิงแล้วทั้งสิ้น ๑๖,๙๘๓ ตัว รวมทั้งจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็วในการแก้ไข ปัญหาหาลิง จำนวน ๗ หน่วย รับผิดชอบ ๑๐ พื้นที่ที่ประสบปัญหาหาลิงเร่งด่วน

๒. การปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

๒.๑ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล โดยได้จัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ปัจจุบัน ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตแล้วใน ๓๕๖ พื้นที่ ๖๕ จังหวัด เนื้อที่ ๑.๑๒ ล้านไร่ จัดคนลงพื้นที่ จำนวน ๗๓,๘๐๙ ราย ใน ๓๓๑ พื้นที่ ๖๗ จังหวัด เนื้อที่ ๕๐๑,๔๕๗ ไร่ และส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ใน ๒๔๗ พื้นที่ ๖๕ จังหวัด เนื้อที่ ๓๒๗,๙๗๖ ไร่ รวมทั้งได้ดำเนินการมอบสมุดประจำตัวผู้ที่ได้รับการคัดเลือก การจัดที่ดินทำกิน จำนวน ๕๕,๕๘๙ เล่ม ใน ๕๓ จังหวัด และจัดตั้งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่ คทช. จำนวน ๙๘ แห่ง

๒.๒ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โดยการส่งเสริมและพัฒนา อาชีพการเกษตรให้เกษตรกร/สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๗,๐๕๖ ราย ใน ๓๑ พื้นที่ ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่แก่เกษตรกร จำนวน ๑,๓๖๓ ราย ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง สุกรชีวภาพ โคเนื้อ และการปลูกพืชอาหารสัตว์ จำนวน ๕๑๘ ราย ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพประมงเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน ให้กับเกษตรกรภายใต้การจัดสรรที่ดินให้กับผู้ยากไร้ โดยคัดเลือกเกษตรกร จำนวน ๑,๙๕๐ ราย เพื่อส่งเสริมความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมถึงและพัฒนาอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน ๓๐๐ ราย นอกจากนี้ ได้ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพให้แก่ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน หรือที่อยู่อาศัย เช่น ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดิน

และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้แก่เกษตรกร จำนวน ๔,๐๓๒ ราย รวมถึงเทคโนโลยีการจัดการฟาร์ม การเพิ่มผลผลิต และการตลาด จำนวน ๔๘๐ ราย และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๑,๕๖๑ ราย รวมทั้งจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าทางการเกษตร จำนวน ๓๐๐ ราย

๓. การส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล

๓.๑ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)
มีผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ได้แก่ การพัฒนาด้านแหล่งน้ำครอบคลุมพื้นที่ ๗๖ จังหวัด โดยเน้นการพัฒนาโครงการเพื่อการจัดการน้ำอุปโภคบริโภค การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต และการจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ได้มีการพัฒนาระบบประปาเมือง การขยายเขตเพิ่มเขตจำหน่ายน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๔,๙๗๓ แห่ง ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำประปาได้ จำนวน ๗๖,๕๔๙ ครัวเรือน สำหรับการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและนอกเขตชลประทาน สามารถเพิ่มปริมาณน้ำได้ จำนวน ๑,๑๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑.๙๑ ล้านไร่ และประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๒.๖๗ ล้านครัวเรือน

๓.๒ การดำเนินการให้ประชาชนและเกษตรกรเข้าถึงแหล่งน้ำอย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภคสนับสนุนภาคการผลิตและรักษาระบบนิเวศ ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำในฤดูฝน (เพิ่มน้ำต้นทุน) และระบบกระจายน้ำ โดยสามารถดำเนินการจัดหาน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค จำนวน ๒,๕๐๗ แห่ง และสามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนได้ไม่น้อยกว่า ๑๑๔.๔๑๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ประชาชนได้รับประโยชน์มากกว่า ๓๙๒,๐๐๒ ครัวเรือน

๓.๓ การส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

๓.๓.๑ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ โดยเตรียมความพร้อมในการป้องกัน/บรรเทาภาวะน้ำแล้ง ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการด้านการป้องกัน/บรรเทาภาวะน้ำแล้ง การจัดทำแผนปฏิบัติการในภาวะน้ำแล้ง การเตรียมการด้านแหล่งน้ำผิวดิน ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๓๙๘ แห่ง และฝาย จำนวน ๘๒๓ แห่ง การเตรียมการด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ และการเตรียมการด้านบุคลากร รวมทั้งการจัดทำโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาล ประกอบด้วย (๑) **จัดหาน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค** ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓๔๑ แห่ง (๒) **จัดหาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร** ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๕๙๓ แห่ง โดยปัจจุบันสามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนไม่น้อยกว่า ๑๘.๒๔๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ประชาชนได้รับประโยชน์มากกว่า ๓,๕๑๔ ครัวเรือน ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทานมากกว่า ๔๑,๕๘๐ ไร่ (๓) **อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาล** โดยการก่อสร้างระบบเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๐๔๙ แห่ง สามารถเพิ่มเติมปริมาณน้ำลงสู่ใต้ดินได้ประมาณ ๕.๗๕๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และ (๔) **โครงการจัดหาน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหายูทธศาสตร์** ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับ จำนวน ๑๕ โครงการ ครอบคลุม ๑๑ จังหวัด ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ราษฎรจากภาวะวิกฤตภัยแล้ง ปัจจุบันดำเนินการแล้วเสร็จสามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนได้ ๑๐.๗๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๖๑,๔๙๔ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ ๙๖,๒๗๒ ราย ๒๙,๐๑๑ ครัวเรือน

๓.๓.๒ ก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

โครงการ	จังหวัด
(๑) เพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ เขื่อนแม่กวางอุดมธารา	เชียงใหม่
(๒) อ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์	ระยอง
(๓) เขื่อนทดน้ำผาจุก	อุดรดิตถ์
(๔) อ่างเก็บน้ำคลองหลวง	ชลบุรี
(๕) ห้วยโสมงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ปราจีนบุรี
(๖) อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำร้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	อุดรดิตถ์
(๗) อ่างเก็บน้ำน้ำป้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	พะเยา
(๘) ประตุระบายน้ำศรีสองรัก	เลย
(๙) พัฒนากลุ่มน้ำห้วยหลวงตอนล่าง	หนองคาย
(๑๐) อ่างเก็บน้ำห้วยกรอกเคียน	ฉะเชิงเทรา
(๑๑) อ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ชัยภูมิ
(๑๒) ประตุระบายน้ำบ้านก่อพร้อมระบบส่งน้ำ	สกลนคร
(๑๓) อ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ชัยภูมิ

๓.๓.๓ **ปรับปรุงงานชลประทานและการบริหารจัดการน้ำ** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ชลประทาน โดยซ่อมแซม/ปรับปรุงงานชลประทาน มีพื้นที่ชลประทานได้รับการปรับปรุง จำนวน ๖๙๔,๑๖๐ ไร่ ๓๕๙ รายการ มีผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๘ รวมทั้งซ่อมแซม และขุดลอกกระแสน้ำชลประทานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึง มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐๙

๓.๓.๔ **จัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน** โดยก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดกลาง ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ชุมชน/ชนบท ก่อสร้างโครงการแก้มลิงตลอดจนศึกษา สักรวจ ออกแบบ และจัดหาที่ดิน มีปริมาตรเก็บกักเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๗.๗๒ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๒๑,๕๕๕ ไร่ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๙๒

๓.๓.๕ **ปรับปรุงท่อเพื่อลดน้ำสูญเสีย** โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓- ธันวาคม ๒๕๖๔) ดำเนินการได้ จำนวน ๑,๐๘๗.๓๖๗ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๑ ปรับปรุงท่อจ่ายน้ำ เพื่อลดน้ำสูญเสีย ระยะทางสะสม จำนวน ๕๑๘.๑๖๗ กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๓

๓.๓.๖ **จัดการคุณภาพน้ำ** โดยจัดทำประตุระบายน้ำ ปรับปรุงคันกันน้ำ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและประตูระบายน้ำ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๑๕,๑๙๕ ไร่ มีผลการดำเนินงานในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๓

๓.๓.๗ **เพิ่มประสิทธิภาพการเตือนภัย**
ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยงและช่วยเหลือประชาชน
ได้ดำเนินโครงการติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early
Warning) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยดินถล่มในพื้นที่ลาดชัน

ติดตั้งระบบเตือนภัยพื้นที่เสี่ยง
๑,๗๙๖ สถานี
๕,๔๙๓ หมู่บ้าน

และพื้นที่ราบเชิงเขา โดยได้ติดตั้งระบบเตือนภัย จำนวน ๑,๗๙๖ สถานี ๕,๔๙๓ หมู่บ้าน รวมทั้งได้ช่วยเหลือประชาชนในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม โดยให้การช่วยเหลือในเรื่องภาวะน้ำแล้ง ใน ๓๔ จังหวัด มีปริมาณการสูบน้ำ จำนวน ๒๓.๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร แจกจ่ายน้ำสะอาด จำนวน ๔.๒๓ ล้านลิตร และแจกจ่ายน้ำดื่มบรรจุขวด จำนวน ๑๘,๑๘๘ ขวด มีประชาชนได้รับการช่วยเหลือด้านน้ำอุปโภคบริโภค จำนวน ๓๕๑,๘๓๑ครัวเรือน ๑,๑๑๓,๓๘๒ ราย และช่วยเหลือพื้นที่การเกษตร จำนวน ๕๐,๙๒๕ ไร่ และให้การช่วยเหลือในเรื่องภาวะน้ำท่วม ใน ๓๗ จังหวัด มีปริมาณการสูบน้ำ จำนวน ๔๕.๗๖ ล้านลูกบาศก์เมตร แจกจ่ายน้ำสะอาด จำนวน ๓๖,๐๐๐ ลิตร แจกจ่ายน้ำดื่มบรรจุขวด จำนวนรวม ๓๕,๖๗๐ ขวด มีประชาชนได้รับการช่วยเหลือด้านน้ำอุปโภคบริโภค จำนวน ๔๙,๓๒๙ ครัวเรือน ๑๖๗,๕๔๖ ราย และช่วยเหลือพื้นที่การเกษตร จำนวน ๑๔๙,๓๕๙ ไร่

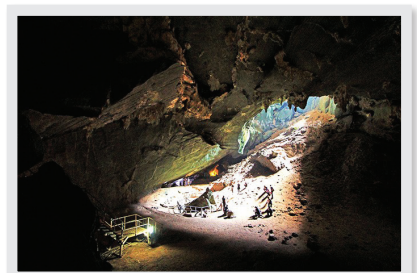
๓.๓.๘ จัดการอุทกภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Flood Management: CBFM)
โดยให้ภาคประชาชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ๑๔ จังหวัด ๒๐ อำเภอ เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การประเมินความเสี่ยง การวางแผนจัดการอุทกภัยในชุมชนที่เป็นพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย การเตรียมความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉิน และการฟื้นฟูหลังเกิดอุทกภัย รวมถึงลักษณะโครงสร้างทางสังคมของชุมชนในพื้นที่ ๑๔ จังหวัด ๒๐ อำเภอ

๔. การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่ มีการดำเนินโครงการ ได้แก่

๔.๑.๑ ปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ ได้ดำเนินการสำรวจ เก็บข้อมูล รวมทั้งปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ศักยภาพแร่ รวม ๒๒ จังหวัด และปรับปรุงพื้นที่ศักยภาพแร่แล้วเสร็จ ๓๖ จังหวัด มีเนื้อที่รวม ๒.๔๕ ล้านไร่ และสามารถกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง มีเนื้อที่รวม ๑.๕๐ ล้านไร่ นอกจากนี้ ได้เร่งรัดสำรวจและจัดทำแผนที่ศักยภาพแร่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ฉบับที่ ๒ ซึ่งได้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ (Focus Group) และประชุมเวทีสาธารณะ (Public Hearing)

๔.๑.๒ อนุรักษ์มรดกทางธรณีและอุทยานธรณี
โดยดำเนินการสำรวจ ประเมิน และจัดทำข้อมูลแหล่งมรดกธรณี ๔ ภาค แล้วเสร็จ ๗๗ แห่ง ในพื้นที่ ๒๖ จังหวัด ทั่วประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาอุทยานธรณี โดยสนับสนุนการประเมินเข้าเป็นอุทยานธรณีโลกสตูลของยูเนสโก สนับสนุนการประเมินภาคสนามในพื้นที่อุทยานธรณีโคราชเพื่อรองรับการเป็นอุทยานธรณีโลก ผลักดันอุทยานธรณีขอนแก่นเพื่อสมัครขอรับรองเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก จัดทำข้อมูลเพื่อเตรียมการยกระดับอุทยานธรณีในพื้นที่อุทยานธรณีผาชัน สามพันโบก อุทยานธรณีเพชรบูรณ์ อุทยานธรณีไม้กลายเป็นหินตาก อุทยานธรณีชัยภูมิ และอุทยานธรณีพู่ทางนาค รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลและกำหนดขอบเขตพื้นที่อุทยานธรณีในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ลำปาง และกาฬสินธุ์ นอกจากนี้ ยังดำเนินการสำรวจถ้ำในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จังหวัดกาญจนบุรี สำรวจศึกษาแหล่งมรดกธรณีประเภทถ้ำ

เพื่อการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ระบบลำหหลวง-ขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ระบบลำภูผาเพชร จังหวัดสตูล และระบบลำเขาช้างหาย จังหวัดตรัง และจัดทำฐานข้อมูลถ้า จำนวน ๒๕๗ ถ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ลำปาง กาญจนบุรี เพชรบุรี ขอนแก่น ระนอง และชุมพร

๔.๒ การบริหารจัดการทรัพยากรแร่เพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่

๔.๒.๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๑) เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ประกอบการ โดยตรวจประเมินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการเหมืองแร่และให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน ๘๘ ราย และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่การทำเหมืองที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม โดยตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ ระดับเสียง และแรงสั่นสะเทือนบริเวณชุมชนโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่และโรงโม่หิน จำนวน ๑ พื้นที่ ในจังหวัดเลย

(๒) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการด้านแร่ โดยตรวจประเมินมาตรฐานจำนวน ๙๗๘ ราย อบรมด้านวัตถุประสงค์ (โครงการอบรมทวนความรู้เพื่อการต่ออายุใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ควบคุมการใช้วัตถุระเบิดในงานเหมืองแร่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๘ ราย รวมทั้งให้คำปรึกษาหรือถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการประกอบการ จำนวน ๑๕๗ ราย และจัดสัมมนาเรื่อง “การใช้เทคโนโลยี ๔.๐ เพื่อเพิ่มผลิตภาพในงานเหมืองแร่” เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้สนใจ ในการเพิ่มผลิตภาพงานเหมืองแร่และสร้างความตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๖๓ ราย

(๓) ส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DPIM) โดยคัดเลือกสถานประกอบการที่สมัครเข้าร่วมโครงการ CSR-DPIM ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ ราย และจัดอบรมสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ ผ่านรูปแบบการอบรมออนไลน์ จำนวน ๔ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๑๖๗ ราย ทวนสอบการจัดทำรายงานประเมินตนเองตามกรอบการจัดทำรายงานของ CSR-DPIM จำนวน ๗๑ แห่ง และคัดเลือกบุคลากรดีเด่นด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน ๓ รางวัล ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน ด้านแรงงาน/อาชีวอนามัยและความปลอดภัย และด้านสิ่งแวดล้อม จัดฝึกอบรมกลุ่ม (Group Training) เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Show & Share ของเครือข่าย) ให้กับสมาชิกเครือข่าย CSR-DPIM Network

(๔) ส่งเสริมผู้ประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว มีสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกตามมาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว จำนวน ๒๙ ราย โดยในปี ๒๕๖๔ ได้มอบรางวัลเหมืองแร่สีเขียว ประเภทเหมืองแร่ จำนวน ๑๖ ราย ประเภทโรงงานโม่ บด หรือย่อยหิน จำนวน ๗ ราย ประเภทโรงงานแต่งแร่ จำนวน ๔ ราย ประเภทโรงประกอบโลหกรรม จำนวน ๒ ราย และรางวัลรักษามาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว ประเภทเหมืองแร่ จำนวน ๗๓ ราย ประเภทโรงโม่ บด หรือย่อยหิน จำนวน ๕๗ ราย ประเภทโรงแต่งแร่ จำนวน ๑๘ ราย และประเภทโรงประกอบโลหกรรม จำนวน ๗ ราย

(๕) จัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภูมิประเทศเหมืองแร่เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ โดยรังวัดจัดทำแผนที่เพื่อหาปริมาตรในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่หินอ่อน หินแกรนิต หินประดับ แร่แคลไซต์ และแร่โดโลไมต์ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลาถูกต้องตามความเป็นจริง จำนวน ๒๒ แปลง

๔.๒.๒ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตโพลีโพลีเอทิลีนเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ของอุตสาหกรรม คักยภาพและเพื่อเพิ่มมูลค่าการใช้ประโยชน์แร่และโลหะ อยู่ระหว่างพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตโพลีโพลีเอทิลีนในระดับห้องปฏิบัติการ (Lab Scale) จำนวน ๒ เทคโนโลยี ได้แก่ เทคโนโลยีการผลิตโพลีโพลีเอทิลีนโดยใช้แก๊สช่วยในการแทรกซึม และเทคโนโลยีการผลิตโพลีโพลีเอทิลีนโดยการแทรกซึมแบบต้านแรงดึงคูดของโลก

๔.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตวัตถุดิบให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพื้นฐาน เช่น ลงพื้นที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการเกลือสินเธาว์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแร่เกลือหินเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตแบตเตอรี่ชนิดโซเดียมไอออน ผู้ประกอบการผลิตปูนซีเมนต์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตโพลีโพลีเอทิลีนด้วยแร่เพอร์ไลต์ และแนวทางการเพิ่มมูลค่าหินฝุ่นจากกระบวนการไม่ บด และย่อยหิน รวมถึงลงพื้นที่ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากแร่เฟลด์สปาร์ ดินขาว และบอลเคลย์ในการผลิตดินผสมสำหรับอุตสาหกรรมเซรามิก

๔.๒.๔ สํารวจและวิเคราะห์ความต้องการและพื้นที่ศักยภาพหินอุตสาหกรรมสำหรับรองรับความต้องการใช้พัฒนาเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ โดยลงพื้นที่เพื่อสำรวจรายละเอียด ศึกษา ประเมินสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ลักษณะทางธรณีวิทยาและลักษณะทางฟิสิกส์ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องของพื้นที่ที่มีศักยภาพ และวิเคราะห์คุณสมบัติหินที่สำคัญต่อการใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และประเมินศักยภาพในการทำเหมือง ความอุดมสมบูรณ์ของแร่ และสภาพแวดล้อมโดยรอบ ทั้งนี้ อยู่ระหว่างจัดจ้างศึกษากลศาสตร์ของตัวอย่างหิน รวมทั้งจัดทำแผนที่และประเมินความเป็นไปได้ในการทำเหมืองของพื้นที่ที่คัดเลือก

๔.๒.๕ ประเมินข้อมูลสถานภาพของแหล่งหินอุตสาหกรรมทั่วประเทศ เพื่อการบริหารจัดการ พร้อมทั้งจัดการระบบฐานข้อมูลให้สามารถรองรับข้อมูลที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต โดยศึกษา รวบรวม ประเมิน และคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพหินอุตสาหกรรมเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ตัวอย่างหินอุตสาหกรรม ขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษาวิเคราะห์รูปแบบแนวทางการพิจารณากำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพหินอุตสาหกรรมในอนาคต รวมทั้งประเมินปริมาณสำรองหินอุตสาหกรรมคงเหลือและจัดทำแนวทางการประเมินปริมาณหินอุตสาหกรรม

๔.๒.๖ ประเมินการชำระค่าภาคหลวงและจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภูมิประเทศเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน โดยรังวัดทำแผนที่ภูมิประเทศด้วยกล้องสำรวจชนิดประมวลผลรวมจำนวน ๖๕ แปลงประทานบัตร ในพื้นที่จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง กระบี่ พังงา ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี เลย ลพบุรี สุพรรณบุรี อุตรดิตถ์ ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ และชลบุรี รวมทั้งรังวัดจัดทำแผนที่ภูมิประเทศด้วยอากาศยานไร้คนขับและเครื่องสแกนภูมิประเทศสามมิติ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการพัฒนาระบบการประเมินการชำระค่าภาคหลวง จำนวน ๒๗ แปลงประทานบัตร ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี บุรีรัมย์ นครราชสีมา กาญจนบุรี สงขลา กระบี่ และพังงา

๔.๒.๗ สร้างมาตรฐานงานรังวัดด้วยอากาศยานไร้คนขับเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ๔.๐ โดยจัดประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการจัดส่งข้อมูลการรังวัดภูมิประเทศพื้นที่ประทานบัตรด้วยอากาศยานไร้คนขับ และจัดสัมมนาชี้แจงรายละเอียดและทดสอบการขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมงานรังวัดด้วยอากาศยานไร้คนขับ รวมทั้งได้มีการสอบสัมภาษณ์ผู้ขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมงานรังวัดด้วยอากาศยานไร้คนขับที่ผ่านการทดสอบ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านงานรังวัดด้วยอากาศยานไร้คนขับในอุตสาหกรรมเหมืองแร่

๔.๒.๘ พัฒนาระบบโครงข่ายหมุดหลักฐานเพื่อรองรับการกำกับดูแลอุตสาหกรรมเหมืองแร่ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยจัดทำโครงข่ายหมุดหลักฐานค่าพิกัดที่โยงยึดจากระบบพิกัดสากลในพื้นที่ประกอบการเหมืองแร่ จำนวน ๖๑ แปลงประทานบัตร ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครศรีธรรมราช ลำปาง ลพบุรี และเลย

๔.๓ การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔.๓.๑ ประกาศกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน ๒ พื้นที่ ได้แก่

(๑) หมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ (๒) เกาะโลซิน จังหวัดปัตตานี

๔.๓.๒ จัดทำมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทสัตว์ทะเลหายาก

ใกล้สูญพันธุ์ แหล่งหญ้าทะเล และแหล่งอาศัยหรือหากินของสัตว์ทะเลหายากใกล้สูญพันธุ์ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดตรัง จัดทำมาตรการการคุ้มครองทรัพยากรปะการังในบริเวณพื้นที่กองหินไต้หน้า ๖ พื้นที่ ๖ จังหวัด (จังหวัดสตูล จันทบุรี ระยอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี และพังงา) และจัดทำมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔ พื้นที่ ๓ จังหวัด เกาะสะเก็ด จังหวัดระนอง เกาะสี่ซัง จังหวัดชลบุรี และเกาะเต่าและเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งจัดทำมาตรการคุ้มครองทรัพยากรปะการังจากกิจกรรมท่องเที่ยวดำน้ำแบบเดินใต้ทะเลในพื้นที่เกาะสาก เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี

๔.๓.๓ แก้ไขปัญหาพื้นที่กีดขวางชายฝั่ง ระยะทาง ๘๒๒.๘๑ กิโลเมตร ดำเนินการแก้ไขแล้วเป็นระยะทาง ๗๓๓.๖๒ กิโลเมตร

๔.๓.๔ จัดการขยะทะเล โดยดำเนินการจัดเก็บขยะทะเลภายใต้กิจกรรมต่าง ๆ ๒๔ จังหวัดชายฝั่งทะเล โดยลงข้อมูลในแบบบันทึกของ International Coastal Cleanup-ICC ซึ่งจำแนกขยะทะเลตามประเภท พบปริมาณขยะทะเล จำนวน ๘,๖๒๙,๖๒๖ ชิ้น น้ำหนักรวม ๘๗๙ ตัน และยังคงดำเนินการสำรวจ ประเมิน วิเคราะห์ และจัดทำระบบฐานข้อมูลขยะทะเล การศึกษาผลกระทบของขยะทะเลต่อสัตว์ทะเลหายากและต่อระบบนิเวศแนวปะการัง

จัดเก็บขยะทะเล
๘.๖๓ ล้านชิ้น
น้ำหนักรวม ๘๗๙ ตัน

๔.๓.๕ ดำเนินการปลูกเสริมปะการัง ในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต พังงา ระนอง กระบี่ สุราษฎร์ธานี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี จันทบุรี และตราด รวม ๒๑๐ ไร่ ๒๖๒,๒๑๖ กิ่ง ปลูกเสริมหญ้าทะเลในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา ตราด ชุมพร และนครศรีธรรมราช รวม ๖๐ ไร่ ๙๖,๐๐๐ ต้น/กอ รวมทั้งจัดวางปะการังเทียม ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรัง ปัตตานี และนราธิวาส รวม ๓,๗๙๔ แห่ง

๔.๓.๖ ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น

จำนวน ๓๔๖ ตัว (เต่าทะเล โลมา วาฬ และพะยูน) พบเต่าทะเลวางไข่รวม ๑,๘๕๐ รัง ก่อสร้างศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายาก จังหวัดภูเก็ตและระยอง นอกจากนี้ได้ดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพ ๑.๗๓ ล้านไร่ ซึ่งเพิ่มจากปี ๒๕๕๗ กว่า ๒๐๐,๐๐ ไร่ โดยการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๔.๓.๗ **สำรวจธรณีวิทยาเพื่อการบริหารจัดการทางทะเลและชายฝั่ง** โดยมีผลการดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๐๐ ประกอบด้วย การสำรวจจัดทำข้อมูลและแผนที่พื้นที่เปราะบาง ต่อแผ่นดินทรุด และน้ำทะเลรุกเข้าท่วมชุมชนชายฝั่งทะเลในพื้นที่วิกฤต จังหวัดเพชรบุรี การสำรวจจัดทำ ข้อมูลและแผนที่ธรณีวิทยาและธรณีสัณฐานทางทะเล จังหวัดเพชรบุรี และศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระดับ น้ำทะเลที่มีความสัมพันธ์กับหลักฐานทางธรณีวิทยาและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกโดยใช้เครื่องมือ วัดระดับน้ำทะเลขึ้น-ลงแบบอัตโนมัติ ควบคุมตำแหน่งด้วยระบบดาวเทียม จำนวน ๘ สถานี ในจังหวัดตราด ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช ระนอง ภูเก็ต และสตูล

๕. การแก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๕.๑ การดำเนินการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยมีการดำเนินการ เช่น (๑) จัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนา แบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย (Thailand's Long-Term Low Greenhouse Gas Emission Development Strategy) เพื่อเป้าหมาย ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี ๒๕๙๓ (ค.ศ. ๒๐๕๐) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-zero GHG emission) ในปี ๒๖๐๘ (ค.ศ. ๒๐๖๕) (๒) ส่งเสริมโครงการลดก๊าซเรือนกระจก ภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) มีโครงการได้รับการรับรองปริมาณก๊าซ เรือนกระจก (คาร์บอนเครดิต) จำนวน ๙๖ โครงการ รวมปริมาณก๊าซ เรือนกระจกที่ลดได้ทั้งสิ้น ๕,๙๓๕,๕๒๔ ตัน (๓) ออกระเบียบคณะกรรมการ องค์กรบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวข้อง รวม ๒ ฉบับ ได้แก่ ระเบียบคณะกรรมการ องค์กรบริหารจัดการ ก๊าซเรือนกระจกว่าด้วยหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนการซื้อขาย การขาย และการถ่ายโอนคาร์บอนเครดิต พ.ศ. ๒๕๖๕ และหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดทำความตกลงประกอบการเป็นศูนย์ซื้อขายคาร์บอนเครดิต และ (๔) จัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ พร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว ลดการเผาพื้นที่โล่งเตียน ๑๒,๐๐๐ ไร่ (เป้าหมาย ๑๒,๐๐๐ ไร่) รมรงค์ดเผาต่อชั่ง จำนวน ๕๐ แปลง เพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน

๕.๒ การลดผลกระทบธรณีพิบัติภัยที่เกิดจากธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้ดำเนินการ สืบสวนและประเมินพื้นที่เสี่ยงธรณีพิบัติภัยและพื้นที่ปลอดภัย โดยการสำรวจพื้นที่อ่อนไหวต่อการเกิดดินถล่ม ประเมิน ภัยพิบัติแผ่นดินไหวระดับจังหวัด พื้นที่จังหวัดเลย และการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยหลุมยุบทั่วประเทศ การจัดทำข้อมูล พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน จำนวน ๓๔ ตำบล และจัดทำแผน มาตรการ แนวทาง ข้อกำหนด เพื่อป้องกันบรรเทา และลดผลกระทบธรณีพิบัติภัยดินถล่มและแผ่นดินไหว รวมทั้งเสริมสร้างประสิทธิภาพการเฝ้าระวังธรณีพิบัติภัย โดยการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงภัยและการลดผลกระทบจากธรณีพิบัติภัย รวม ๓๕๕ คน พร้อมทั้งเสริมสร้างประสิทธิภาพการเฝ้าระวังธรณีพิบัติภัย ดำเนินการเฝ้าระวังสถานการณ์ธรณีพิบัติภัย ประสานงาน ข้อมูลการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยประจำวัน และการประชาสัมพันธ์แจ้งให้เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือน ธรณีพิบัติภัย เฝ้าระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นให้ได้ทันต่อสถานการณ์ธรณีพิบัติภัยดินถล่ม รวม ๓๗ ฉบับ

๕.๓ การส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกในภาคส่วนต่าง ๆ ผ่านโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก ดังนี้**๕.๓.๑ ส่งเสริมการไกล่เกลี่ยและผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมและดำเนินการ**

ไกล่เกลี่ยต่อชั่ง จำนวน ๓๙,๔๒๑ ไร่ และผลิตปุ๋ยหมักสูตร พด. จำนวน ๑,๗๘๐ ตัน

๕.๓.๒ ดำเนินโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โดยถ่ายทอดความรู้พื้นฐาน

ด้านการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรให้แก่เกษตรกรได้ จำนวน ๑๗,๖๔๐ ราย มีผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕.๓.๓ ดำเนินการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก โดยจัดทำโครงการสนับสนุนกิจกรรม

ลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme) หรือเรียกว่า โครงการ LESS คือการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมดำเนินกิจกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกผ่านแนวคิดการให้การสนับสนุน (Support) จาก “ผู้ให้” ในภาคองค์กร/ธุรกิจ ไปสู่ “ผู้รับ” ในสังคม/ชุมชน และมีการวิเคราะห์ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้จากการดำเนินโครงการตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน (แต่ไม่สามารถนำไปซื้อ-ขายได้) ส่งผลให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดและกักเก็บได้ทั้งสิ้น ๓๔,๑๙๔,๓๘๒ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โครงการส่งเสริมการจัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองและระดับจังหวัด โดยจัดทำข้อมูลรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับเป็นฐานข้อมูลและนำมาใช้ในการจัดทำแผน และจัดทำกิจกรรมลดโลกร้อนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยฉลากคาร์บอนและกิจกรรมชดเชยคาร์บอน

๖. การพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน**๖.๑ การขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Economy Model)**

ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ โดยมีประเด็นการขับเคลื่อนหลัก ได้แก่ (๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศและเป็นฐานการพัฒนา (๒) ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (๓) ลดการใช้ทรัพยากร ลดขยะ และของเสีย และ (๔) มุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับแก้กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับโมเดล BCG จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ ระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลน สำหรับองค์กรหรือบุคคลภายนอก พ.ศ. ๒๕๖๔ ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตจากการปลูกบำรุง อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๖๔ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชว่าด้วยการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตที่ได้จากการปลูกบำรุง อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการแบ่งปันคาร์บอนเครดิตที่ได้จากการปลูกและบำรุงป่าชายเลนสำหรับชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๔ และระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลนสำหรับองค์กรหรือบุคคลภายนอก พ.ศ. ๒๕๖๕ นอกจากนี้ มีการเปิดตัวเครื่องหมายและระบบการรับรอง “คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน” (Carbon Footprint of Circular Economy Product: CE-CFP) โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองเครื่องหมายรับรองคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจหมุนเวียน หรือ CE-CFP จำนวน ๓๘ ผลิตภัณฑ์

๖.๒ การส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ ได้ดำเนินการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน จำนวน ๑๓๒ แห่ง มีผลการดำเนินงาน ๙๐.๕๒ ล้านบาท การยกระดับเพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพ โดยพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดให้ชุมชน จำนวน ๒๐ ชุมชน คัดเลือกวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑๐ วิสาหกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมการตลาด การจัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ เช่น การสำรวจข้อมูลบัญชีรายการทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นระดับชุมชนใน ๑๖ จังหวัด การจัดทำบัญชีรายการทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเผยแพร่และคีนองค์ความรู้สู่ชุมชน และสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชุมชน วิสาหกิจชุมชนใหม่ จำนวน ๑๙ แห่ง การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน ๑๙ รายการ และการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม โดยมีผลการดำเนินงาน เช่น มีมูลค่าบริการระบบนิเวศจากการเพิ่มพื้นที่สีเขียวนอกเขตอนุรักษ์ จำนวน ๕๓๓.๙๔ ล้านบาท และมีพื้นที่สีเขียวที่เกิดจากการร่วมดำเนินการของชุมชน จำนวน ๕,๒๕๘ ไร่

๗. การพัฒนาไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๗.๑ การพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) โดยมีรายงาน EIA เข้าสู่การพิจารณา จำนวนทั้งสิ้น ๔๘๑ โครงการ มีโครงการที่รักษามาตรการตามรายงาน EIA ดำเนินการได้ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๕

๗.๒ การพัฒนากฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดทำกฎหมายหลัก และกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติ จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๙ ฉบับ โดยมีกฎหมายหลัก จำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และกฎหมายลำดับรอง จำนวน ๒๖๔ ฉบับ

๘. การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ

๘.๑ การแก้ไขปัญหาบริหารจัดการขยะ

๘.๑.๑ จัดการขยะมูลฝอย โดยดำเนินการในด้านต่าง ๆ เช่น (๑) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) กำหนดมาตรฐาน มาตรการ แนวทาง วิชาการ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ (๒) ฝึกอบรม/ให้คำแนะนำในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๒,๒๗๒ แห่ง (๓) ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๑๘๑ แห่ง และลงพื้นที่สำรวจสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย รวมทั้งรายงานผ่านระบบสารสนเทศ <http://waste.dla.go.th> จำนวน ๒,๔๓๔ แห่ง และ (๔) ดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ๒๕๖๕ โดย อปท. มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง มีผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๖๙.๔๙ ติดตั้งถังขยะทิ้งหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์

การระบาดของโควิด-๑๙ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าตักค้าง ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-๑๙ นอกจากนี้ ได้ร่วมทุนกับเอกชนเพื่อดำเนินโครงการโรงกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าของ อปท.

๘.๑.๒ จัดการขยะพลาสติก ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ภายใต้ Road map การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๓ โดยออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ได้แก่ พลาสติกผสมสาร oxo โฟมบรรจุอาหาร ถุงพลาสติกแบบบาง ความหนาน้อยกว่า ๓๖ ไมครอน แก้วพลาสติกแบบบาง ความหนาน้อยกว่า ๑๐๐ ไมครอน และหลอดพลาสติก และกำหนดมาตรการจัดการขยะพลาสติกจากบริการจัดส่งอาหาร (Food Delivery) และ ๑๓ หน่วยงาน ร่วมลงนามความร่วมมือร่วมกับแพลตฟอร์มที่ให้บริการส่งอาหาร เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เพื่อผลักดันให้มีการลดเลิกใช้พลาสติกแบบครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหารและใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทดแทน ภายใต้แนวคิด food delivery วิถีใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

๘.๑.๓ จัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เรื่องกำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔๒๘ รายการ และเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้าอย่างผิดกฎหมาย

๘.๒ การแก้ไขปัญหาการจัดการของเสียภาคอุตสาหกรรม

๘.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกากอุตสาหกรรมที่มีปัญหาเสี่ยงต่อการลักลอบทิ้งโดยใช้หลักการ 3Rs และ KAIZEN เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนใช้ประโยชน์ของเสีย ลดปริมาณของเสียที่ต้องกำจัดและกระตุ้นความรู้ ความเข้าใจของภาคอุตสาหกรรมในการจัดการกากอุตสาหกรรมตามหลัก 3Rs และ KAIZEN โดยได้คัดเลือกโรงงานที่ก่อให้เกิดของเสียที่มีการขออนุญาตส่งกำจัดในปริมาณมากเข้าร่วมจำนวน ๔๖ โรงงาน ส่งเสริมการจัดการของเสียภายในโรงงานตามหลัก 3Rs และ KAIZEN และการมุ่งสู่การใช้ประโยชน์ของเสียทั้งหมด (Zero Waste to Landfill) รวมถึงวิเคราะห์จุดเกิดของเสีย พร้อมเสนอแนะแนวทางการจัดการของเสียต่าง ๆ

๘.๒.๒ พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการจัดการของเสียภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้โรงงานผู้รับบำบัดหรือกำจัดกากอุตสาหกรรมได้ยกระดับการให้บริการการจัดการของเสียให้เป็นมาตรฐาน เกิดการจัดการของเสียอย่างยั่งยืน และให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานสูงขึ้น อันจะนำไปสู่การวางแผนแนวทางให้ผู้ประกอบการใช้ในการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับจัดการกากอุตสาหกรรม โดยมีโรงงานที่เข้าร่วมจำนวน ๓๔ โรงงาน โรงงานที่ได้รับรางวัลมาตรฐานโรงงานจัดการกากอุตสาหกรรม จำนวน ๒๕ โรงงาน แบ่งเป็นรางวัลระดับ Gold Plus จำนวน ๑ โรงงาน ระดับเหรียญทอง จำนวน ๒๐ โรงงาน ระดับเหรียญเงิน จำนวน ๒ โรงงาน และระดับเหรียญทองแดง จำนวน ๒ โรงงาน